

Temes elementals

De tant en tant cal insistir sobre les qüestions més elementals. I cap de més elemental que la norma que anomenem dels plurals femenins, la que ens fa escriure, per exemple, Aquelles noies angleses eren amigues de les meves cosines germanes. Ens hi indueixen, d'una banda, el catàleg que ens acaba d'arribar d'una exposició, dedicada, segons que hi consta, a «temas africanos», i de l'altra, les afirmacions inexactes que hem vist publicades, arran de l'Auca de la Mercè de què ja ens vam ocupar, que semblen coincidir amb el programa indicat, ja que segons aquestes afirmacions «no tots els plurals acaben en as sinó tan sols els femenins».

Doncs, la normativa estableix exactament que en la formació del plural de tots els elements del grup nominal (noms, adjectius, pronoms i articles) acabats en una a àtona, a més d'afegir-se una s al singular, es canvia la a en una e. Es a dir, que la forma del plural dels mots acabats en a (no accentuada) sempre acaba en es. Com que la immensa majoria dels mots que acaben en a àtona són del gènere femení, solem anomenar aquesta norma —una mica abusivament— dels plurals femenins. Però cal tenir present que afecta igualment els mots del masculí. Així, el plural de tema es temas: uns temas elementals, els temas africanos. Anàlogament, mots del masculí com dia, poema, teorema, sistema, poeta, profeta, monarca, patriarca, drama, panorama, prisma, trauma, etc., o bé que tant poden ésser del masculí com del femení, com artista, pianista, indígena, belga, agrícola, etc., tots ells fan el plural en es: dies, poemes, monarques, artistes, etc. Els únics casos de plurals acabats en as són els de mots com es ara atlas —l'atlas, els atlas—, que ja tenen aquesta terminació en el singular.

Ja que hi som, recordem un cop més que els mots acabats en ea, com assemblea, atea, idea, europea, etc, no constitueixen cap excepció a la norma, sense que hagi de repugnar la coincidència ee: assemblees, atees, idees europees.

ALBERT JANE